

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1752. usque ad
Annum 1757 - Cum Appendice ad Annos 1744. 1745. 1748

Luxemburgi, 1758

XXV. Jurisdictio Congregationis super Bono Regimine Communitatum
Ditionis Ecclesiasticæ tum in Oeconomicis, tum in Judicialibus negotiis &
causis cognoscendis, definitur; eidemque certa methodus in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74789](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74789)

XXV.

Jurisdicatio Congregationis super Bono Regimine Communitarum Ditionis Ecclesiasticae tum in Economicis, tum in Judicialibus negotiis & causis cognoscendis, definitur; eidemque certa methodus in utrisque procedendi praescribitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

GRAVISSIMARUM sollicitudinum, quibus in ardua Reipublicae procuracione quotidie afficimur, non aliud solacium habemus, quam quod spectata Nobis utilitatis publicae incrementa suppeditant, dum Nostris curis atque laboribus subditorum populorum commoda promovere, ac providis institutis & legibus in perpetuum quoque tempus communire gaudemus. Quo in genere non modicum Nos beneficium concessisse putamus omnibus & singulis Civitatibus, Terris, & Locis sub temporali Nostris & Apostolicae Sedis Dominio constitutis, quum nuper ad economicam Communitarum Ditionis Ecclesiasticae administrationem mentis nostrae oculos intendentes, universum ordinem & statum Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium super Bono earundem Communitarum Regimine deputatorum, omnemque agendi rationem, quae in ea servatur, disticte cognoscere voluimus, indeque oblatam Nobis occasione[m] amplexi sumus nonnulla statuendi & ordinandi, quae his Nostris Litteris perpetuae legis vim habituris edicere & promulgare deliberavimus, quaeque in magnum earundem Communitarum emolumentum, omniumque adeo & singulorum Ecclesiae Romanae in temporalibus subditorum levamen & utilitatem cessura fore certo confidimus.

Pontificis studium de publica subditorum utilitate, quo adductus Economicam administracionem Communitarum Status Ecclesiastici recognoscere voluit.

Ac plura super edicere deliberavit.

Ordinationes editae Clem. VIII. & Congregatio triu Card. ab ipso instituta.

§. 1. Sanè felices recordationis Praedecessor Noster Clemens Papa VIII., ut singularum ejusdem Ditionis Ecclesiasticae Communitarum Bona & redditus eam, qua decet, fide & cura, utiliter & provide administrarentur, pravique abusus tollerentur, qui in publicum & commune damnum irreperisse tunc temporis agnoscebantur, per suam perpetuo validam Constitutionem datam in Monte Quirinali Anno Incarnationis Dominicae Millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Decimo octavo Kalendas Septembris, quae incipit -- Pro commissa, -- complura sapienter praescribit, ab uniuscujusque Civitatis, Terrae, Oppidi, Caltri, & Locis gubernatoribus, Magistratibus, & Officialibus observanda, quorum executioni non solum ordinarios Apostolicae Sedis Ministros, tam in Romana Curia & Urbe, quam in iisdem Provinciis & Locis jurisdictionem exercentes, advigilare voluit & mandavit; verum etiam peculiarem Congregationem trium Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium ab ipso deputatorum praecipuo studio instare praecipit; Ad quem effectum, per alias suas Litteras in forma Brevis die trigesima sequentis Mensis Octobris editas, quarum initium est -- Cum per Constitutionem -- iisdem Cardinalibus nonnullas facultates concessit, quibus suffulti, certas appellationum atque recursum Causas, necnon Exemptionum seu Immunitatum, ac Remissionum, sive Defalcationum, aliasque hujusmodi Communitarum & Universitatum controversias activas atque

passivas, etiam judiciali methodo non servata, cognoscere, ac definire, & ut earundem crediti exigenter, expeditissima ratione providere possent; quae latius in dicta praefati Clementis Praedecessoris Constitutione, & subsequens hujusmodi Litteris continentur.

§. 2. Postmodum vero similis memoriae Praedecessor quoque Noster Paulus Papa V. per suas sub Anno Piscatoris die quarta Junii Anno Millesimi sexcentissimi quinti editas Litteras, duplicato numero Cardinalium pro dicta Constitutionis executione, rectoque & utili earundem Communitarum regimine deputatorum, eisdem concessit, ut, pro faciliore negotiorum ipsi commissorum expeditione, aliquos Praelatos, aut alias Personas jurisprudentia praeditas, a Romano Pontifice pro tempore approbandas, in eorum Consultores adhibere, necnon aliquem ex illis, seu alium idoneum eis beneficium, in eorum Congregationis Secretarium deputare possent; Eisdemque, ut omnes & quascumque dictarum Communitarum Causas, tam Civiles, quam Criminales, & Mixtas, per se vel alios ab eis subdelegandos, audire, discutere, & terminare valerent, amplissimas facultates impertitus fuit; Quas tamen deinde per alias similes Litteras datas die vigesima tertia Novembris Anno Millesimi sexcentissimi septimi ita declaravit, & intelligi voluit, ut eas solummodo, & non alias Causas Civiles, Criminales, & Mixtas, tam activas, quam passivas ad Communitates & Universitates hujusmodi pertinentes, ut praefertur, audire, discutere, & expedire, ac etiam a quibusvis Judicibus reassumere & avocare possent, quae ad redditus & proventus (non tamen beneficiorum) ad illas quomodolibet spectantes, aut rationum seu computorum reddiciones, etiam ratione administrationis Annona seu Abundantiae, & quorumcumque aliorum bonorum earundem Communitarum & Universitatum, quomodocumque & qualitercumque pertinerent; decernens, eos omnibus & singulis facultatibus in dictis prioribus Litteris, ut praefertur, illis concessis, in hujusmodi Causis atque negotiis dumtaxat, & circa ea, uti possent & valere, atque irritum & inane quidquid secus attentari contingeret. Ceterum quum alias Sanctae Memoriae Praedecessor quoque Noster Sixtus Papa V. inter alias Cardinalium Congregationes a se institutas, unam etiam pro sublevandis gravaminibus Status Ecclesiastici ere-xisset, ac decessisset, satis opportunè factum fuisse apparet, ut illius Congregationis munera & facultates recentiori huic Congregationi super bono Regimine Communitarum ejusdem Status Ecclesiastici deputatae, adungerentur, & ab ea exercerentur.

Paulus V. dictam Congregat. quoad Personarum numerum & facultates ampliavit.

comp. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Eisdem unita est alia Congregatio a Sixto V. instituta pro sublevandis gravaminibus Status Ecclesiastici non, sicut alia Congregatio.

Antiquus Congregationis status immutatus est, quoad numerum Cardinalium & deputationem Praefecti.

§. 3. Verum primava hujusmodi Congregationis forma, labentibus temporibus, non parum immutata esse dignoscitur. Nam & Cardinalium numerum antea definitum, nunc prudenti Romani Pontificis pro tempore existentis arbitrio, augeri & minui saepe contingit: Atque inter eos, quum antea nullus Praefecti nomen & officium obtineret, sed quae totius Congregationis nomine expediebantur Litterae, Edicta, atque Mandata, per Cardinalem olim totius Pontificiae Ditionis generalem Administrum, deinde vero per Secretarium Status nuncupatum, subscribi & promulgari solerent; nunc unus e Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus ejusdem Congregationis Praefectus a Romano Pontifice eligitur, & constituitur, ex quo felices recordationis Praedecessor pariter Noster Clemens Papa XI. Pontificatus sui primordibona memoria Josephum Renatum, dum viveret ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem

Imperiali nuncupatum illius Præfatum creavit, compluribus ei attributis facultatibus, quas in Scheda die quarta Maii Anni Millefimi septingentesimi primi Chirographo suo subscripta distinctè expressit; quasque deindè similis memorie Dominicus etiam dum viveret S. R. E. Cardinalis Riviera nuncupatus, illius in Præfatura huiusmodi successor a pia recordationis Decessore Nostro Clemente Papa XII. electus, obtinuit, & pariter exercuit. Quare complura dictarum Communitatum & Universitatum negotia, præsertim œconomica, quæ primitus ab universæ dictorum Cardinalium Congregationis iudicio pendebant, nunc ab eodem Cardinale Præfeto expediuntur, nonnulla quidem ipsius peculiari providentia, pleraque verò cum consilio & suffragio Prælatorum eidem Congregationi, ut supra innuimus, ex Pauli V. ordinatione, adjunctorum. Hi autem antea pauciores, nunc ad duodenarium numerum aucti, quum Consultorum munere initio fungerentur, dum Causæ atque negotia in ipsa Congregatione discutienda, a Cardinalibus ipsis proponerentur, & privatè definiebantur, a multo jam tempore definitivum suffragium in omnibus obtinere dignoscuntur, ipsasque Causas atque negotia, iuxta certam inter eos factam Regionum atque Locorum Status Ecclesiastici divisionem, partim ipsi iudicant, & expediunt, partim in eadem Congregatione proponunt; unde & *Ponentes* ipsius Congregationis appellantur. Secretarius verò non ea solum officia & munera exercet, quæ de sui natura sub huiusmodi denominatione comprehenduntur, sed præter alia multa ad œconomicum dictarum Communitatum & Universitatum regimen pertinentia, Ordinarii Iudicis partes exercet in Causis, quæ vel in prima, vel in secunda Instantia, ad ejsdem Congregationis iudicium deferuntur, ac etiam circa earum cursum atque progressum opportunè decernit, & in reliquis omnibus ad ipsam Congregationem spectantibus definitivi suffragii jus pariter obtinet. Denique ipsa etiam methodus, pro recta bonorum atque reddituum dictarum Communitatum administratione & erogatione, in præfata Clementis VIII. Constitutione præscripta, quum lapsu temporis ad intentum finem assequendum non undequaque sufficiens comperta fuerit, in aliam ad id magis idoneam & opportunam commutata fuit.

Item quoad numerum & officia Prælatorum Præsidentium & Secretarii.

Immutata quoque est methodus Oeconomici Communitatum regimini.

Horum pleraque Apostolica auctoritate roboranda, nonnulla reformanda censentur.

Ideo Pon. super dictæ Congregationis jurisdictione, ac red. ditibus, & Ministrorum Officiis visitationem instituit.

§. 4. Quæ omnia licet cum magna dictarum Communitatum, atque adeo totius Ecclesiastici Status utilitate excogitata fuisse, & re ipsa exerceri non ambigeremus; quum tamen pleraque ex illis, propterea quod Apostolicæ Auctoritatis præsidio munita non essent, novis subinde mutationibus interverti posse prospiceremus; nonnulla verò, utpote diversis temporibus, pro rerum & casuum necessitate, in usum inducta, vel inter se minus aptè constare, vel cum universo Reipublicæ sistemate, & præfinito Iudiciorum ordine, nequaquam congruere censeremus; Hinc maxime opportunum iudicantes de omnibus ad ipsius Congregationis Cardinalium, ejsusque Præfeti, necnon Officialium, ac Ministrorum Officia, jurisdictionem, & auctoritatem, earumque exercitium pertinentibus, prout etiam de fundis atque redditibus illius dispositioni subjectis, & de illorum administratione & erogatione, pleniorè & magis distinctam Nobis notitiam comparare; per nostrum speciale Chirographum die undecima Novembris elapsi Anni Millefimi septingentesimi quinquagesimi secundi subscriptum. Dilectos Filios Magistros Aloysium Mariam Torregianum Protonotarium Apostolicum, alterius Congregationis Cardinalium super Consultationibus ejsdem Status Nostri Ecclesiastici Secretarium, &

Petrum Paulum de Comitibus Utriusque Signaturæ Nostre Referendarium, ac Secretarium ipsiusmet Congregationis super Gravaminibus sublevandis, & Bono Regimine prædicti Status, necnon Alexandrum Belmonte Intimum Cubicularium Nostrum, de quorum diligentia, experientia, ac zelo, confidendum Nobis esse meritò censuimus, Apostolicos Visitatores deputavimus, ad hoc ut prædictis rebus omnibus diligenter cognitis atque perspectis, quæcumque ab ipsis animadversa fuissent, quæque aut perpetua Auctoritatis Nostre confirmatione stabilienda, aut respectivè ad meliorem formam reducenda censerent, ad Nos exactè referrent, Cumque hi in iuncto sibi muneri plene & laudabiliter satisfecerint, Nosque omnia per eisdem Nobis exposita mature perpenderit, auditis etiam super his aliis doctrina & rerum usu præstantibus Viris, nonnulla primùm, quæ ad prædictarum Communitatum levamen & utilitatem magni momenti esse duximus, statim decernere & effectu complei non omisimus. Nunc autem universum ejsdem Congregationis statum firmare, ac immutabilem agendi rationem in ea perpetuo custodiendam præscribere volentes, infra scriptas Leges & Ordinationes præsentium Litterarum tenore ferimus, statuimus, & Apostolica Auctoritate sancimus.

§. 5. Primùm itaque investam jamdudum, ut præfertur, & nunc actu vigentem ejsdem Congregationis formam, atque constitutionem, auctoritate Nostra, & earumdem præsentium tenore perpetuò confirmamus & ratam habemus; ut scilicet ipsa Congregatio ex competentis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium numero constet, quos Romanus Pontifex pro tempore eidem adscriperit, & quorum unus ab ipso Pontifice specialiter electus & deputatus, Præfeti officium & nomen gerat; Ponentes autem sint numero duodecim, ex ordine Prælatorum Romanæ Curie, non secus ac ipsius Congregationis Secretarius, ab eodem Pontifice pro tempore eligendi: Utque hi omnes & singuli, tam communiter, quam divisim, ea respectivè officia & munera exercent, iisdemque iuribus, facultatibus, honoribus, prærogativis, & emolumentis, quibus ad hunc diem uti, frui, & gaudere consueverunt, præterquam in iis, quæ præsentium Litterarum tenori, Nostrique Decretis atque Declarationibus inferiùs subiiciendis adversari comperta fuerint, in posterum quoque utantur, fruantur, & gaudeant, perinde ac si omnia & singula huiusmodi munera, & jura, aliaque præmissa, ex Apostolicis Prædecessorum Nostrorum ordinationibus & concessionibus obtinuissent. Nos enim laudabilibus ejsdem Congregationis statutis, usibus, stilib, & consuetudinibus, quæ ipsis præsentibus non adversentur. Apostolicæ confirmationis Nostre robur adjicimus; ac etiam illa immutandi, & nova illorum loco faciendi, condendi, & edendi, quæ tamen Apostolicis Constitutionibus, & præsentium tenori contraria non sint, quociens pro meliori rerum ordine, & ad propositum publicæ utilitatis fructum certius assequendum, ita expedire in Domino iudicatum fuerit, plenam & liberam eidem Congregationi facultatem & auctoritatem tribuimus & impertimur.

§. 6. Quoniam verò duplex est rerum genus, in quo Congregationis ejsdem labores, & studia occupantur; unum videlicet, atque præcipuum, quod pertinet ad œconomicum regimen Communitatum & Universitatum prædictæ Ditionis Ecclesiasticæ; alterum verò, quod spectat ad iudiciale cognitionem atque definitionem Causarum cum eodem Oeconomico regimine connexionem habentium; Nos circa utrumque nonnulla opportunè & ex ordine

Accepta omnium relatione, aliqua ad Communitatum levamen statim exequitur.

Reliqua per præfentes statuerent, & decernerent intendit.

Confirmat hodiernum Statum Congregationis, ejsusque Præfeti, & Officialium munera & emolumenta.

Confirmat omnes eorundem facultates & statuta, quæ præsentibus non adversantur.

Duplex genus rerum ad Congregationem spectantium, Oeconomicum, & iudiciale.

1753.
Facultates
Congregatio-
nis particula-
ris, quoad
œconomica
minoris mo-
menti nego-
cia.Methodus
in eadem
servanda.Facultates
Cardinalis
Præfecti in
causibus ur-
gentibus,
sive aucto-
ritate Congr.
Gen.Cætera gra-
viora nego-
cia Generalis
Congregat.
cognitioni
reservantur,
cum appro-
batione Pon-
tif. expedien-
da.Et maxime,
quæ perti-
nent ad exa-
ctam Tabel-
larum con-
fectionem &
transmissio-
nem.

prescribere volentes; Hoc primo laudamus & approbamus, ut quoniam non omnia œconomica dictarum Communitatum negocia tam gravis momenti esse solent, ut Generalis Congregationis Cardinalium atque Pontentium iudicio sint necessarii subijcienda, neque id semper sine magno incommodo, ac plurium negotiorum huiusmodi præiudicio, ac dilatione, re ipsa fieri posset; idcirco mos ille, qui ab initio currentis sæculi inductus fuisse dignoscitur, in posterum quoque retineatur, ut singulis Hebdomadis, quibus Generalis Congregatio prædicta in Palatio Pontificio non adunatur, Congregatio Particularis a Prælati Pontentibus & Secretario habeatur coram solo Cardinali Præfecto, seu alio illius vices pro tempore obeunte; in eaque omnia & singula mere œconomica dictarum Communitatum negocia tunc pendenda, (quæ tamen non sint de maioribus, quorum cognitionem & resolutionem prædictæ Congregationi Generali privative, ut infra, reservatam esse volumus, & decernimus,) a singulis respectivè Pontentibus referantur, exquisitisque omnium interessentium atque suffragiis, discutiantur, & prout major illorum pars iudicaverit, resolvantur & expédiantur. Nos enim huiusmodi resolutiones atque Decreta, quæ circa præmissa a Cardinali Præfecto, seu alio illius vices obeunte, de huiusmodi Particulari Congregationis Voto, expédiantur, eandem vim & auctoritatem habere, iisque perinde obtemperandum fore statuimus, ac si in Congregatione Generali capte & efformate, seu condita & edita fuissent. Quin etiam eisdem Cardinali Præfecto, in occurrentibus casibus, qui præsentii indigeant providentia, si periculum in mora subesse dignoscatur, ut ipse, (reservata eidem Congregationi, juxta negotii naturam, ipsius cognitione & definitione) interim auditis ipsius Congregationis Secretario, necnon Pontente illius Civitatis, seu Locis, ad quem res pertinet, opportunas quascumque ordinationes & providentias, per eundem Pontentem, aut Secretarium deinde in proxima Generali Congregatione referendas, ejusdem Congregationis nomine interponere possit & valeat, liberam facultatem competere volumus & statuimus.

§. 7. Graviora autem negocia ad œconomicum regimen dictarum Communitatum & Universitatum spectantia, quæ dictæ Generalis Congregationis examini & iudicio privative reservanda iudicavimus, ea primum esse & ceteri decernimus, super quibus Generalia quæcumque Decreta, Edicta, & Ordinationes, in Universa Ditione Ecclesiastica, seu in aliqua ex ipsius Ditionis Provinciis vim habitura, condere & promulgare opportunum pro tempore visum fuerit. Quorum videlicet publicationi & executioni quum Nostra & Romani Pontificis pro tempore existentis auctoritas accedere necessariorum debeat, Nos tunc assensum Nostrum opportunè præbebitur, quum in prædicta Generali Congregatione rem omnem mature discussam, & Cardinalium simul, ac Prælatorum sententis comprobata fuisse intelligemus.

§. 8. Porro huiusmodi Generalium Ordinationum, & Decretorum objectum illud præ cæteris, ad rectam Communitatum, earumque reddituum administrationem, gravissimum haberi volumus, & enixè commendamus, quod pertinet ad rationes dati & accepti, Tabellas vulgò nuncupatas, ab earumdem Communitatum Officialibus & Ministris exactissimè conficiendas, & statim temporibus inviolabiliter ad Urbem transmittendas; ne scilicet aliquibus ex his Communitatibus, quæ dictæ Congregationi subjectæ

sunt, liberum sit ab huiusmodi transmissione se eximere, eamve ultra præfixum tempus indebitè differre; neve earum Administratores ullo modo valeant exactas proventuum atque reddituum summas minores vero describere, aut falsas, seu majores, quàm revera fuerint, expensas in dati Tabulas referre. Quam quidem in rem ipsa Congregatio opportunè viderit, quid præscribendum generaliter sit, & quæ documenta & probationes, pro dignoscenda vera reddituum & expensarum quantitate, aut singularum Provinciarum, Civitatum, Locorumque Rectoribus exhibenda, aut ad Urbem ipsam censeat transmittenda.

§. 9. Hujus autem diligentie fructus præcipuus is erit, ut comparatis inter se reddituum & expensarum verioribus summis, quidquid apparebit in singularum Communitatum & Universitatum ærario superesse debere, ab Exactorum, seu Depositariorum manibus sine mora recuperatum, & in aliquo Monte Pietatis, ad ipsius Congregationis dispositionem, (excepta congrua summa pro minoribus occurrentibus expensis in earumdem Communitatum & Universitatum usus relinqui solita) integrè depositum, vel in extinctionem æris alieni ab iisdem Communitatibus antea contracti, vel aliàs in earumdem Communitatum utilitatem, aut levamen, sub ejusdem Congregationis directione, providè erogetur. Neque enim ulla extraordinarias expensas, præsertim graviores, ut puta Viarum, Aquæductuum, Pontium, aliorumque publicorum Edificiorum, & generaliter eas, pro quibus explendis novum debitum contrahendum, aut aliquod impositionis, seu collectæ genus instituendum, vel vetus augendum fuerit, sine prævio ejusdem Congregationis Generalis examine & permisso, a prædictis Communitatibus & Universitatibus suscipi, ferique posse, volumus & decernimus. Ubi autem nec æs alienum dissolvendum adit, nec utile aliquid, aut necessarium opus publico sumptu conficiendum proponatur, ejusdem Congregationis officium erit, ex laudati etiam Sixti V. Prædecessoris mente, sublatis opportunè collectis, oneribus, & gravaminibus, quibus huiusmodi Universitatum Homines diversis rationibus ad contribuendas in publicum pecunias adiguntur, earumdem Communitatum levamini, & Populorum felicitati consulere. Qua in re hunc maximè ordinem servari æquum erit, ut quæ onera in exactione plus incommodi secum afferunt, aut exacta in causas minus utiles expenduntur, ea primum omnium aboleantur, aut minuantur. Et quidem peculiari studio eidem Congregationi Generali hanc curam injungimus, ut ubicumque, & quamprimum id fieri poterit, gravamina illa de medio tollantur, quæ internum externumque commercium per Provincias, & Loca Ditionis Nostræ Ecclesiasticæ quoquo modo præpediunt, aut difficilem reddunt; pedagia nimirum, portoria, aliaque impositionum genera, quæ in transitu, ingressa, aut egressu mercium hic illic exiguntur; quibus dum singulæ Communitates, earumque Homines, invicem prægravantur, universi demum Status Ecclesiastici robur, necessario commercio languente, sensim interire necesse est. Neque minori studio eam partem œconomici regiminis dicta Congregatio commendatam sibi esse noverit, quæ spectat ad tuendam, augendamque Terrarum culturam, & ad Artes, & Opificia in opportunis Regionibus & Locis excitanda, tuenda, atque amplificanda; ut omnium rerum, quæ ad vitæ sustentationem, & commodum, cultumque pertinent, necessaria copia suppetat in ipso Ditionis Ecclesiasticæ sinu, cujus Terrarum ubertas, & Incolarum frequentia, Divinæ largitatis munere, perspicua est, & prope singularis: quæ sanè ex rectè instituta publicorum onerum

Necnon supererantium pecuniarum erogationem.

Extraordinarie expensæ abque ientis Congreg. Generalis non fiunt.

Hæc autem Communitatum levamini providè intendat.

Terrarum culturam, Artes, & Opificia promoveat.

impositione, & distributione, plurimum incrementi capere posse non ambigitur.

Visitatores Communitarum a Congregatione Generali cum definitis facultatibus deputentur.

§. 10. Quoties autem unius aut plurium Communitarum res postulare videantur, ut Prælati aliquis, seu alia idonea persona, ad illius, earumve visitationem peragendam mittatur; huiusmodi Visitatoris deputatio, dictæ Congregationis Generalis arbitrio, ejusque speciali Decreto fieri debet; nec alia eidem Visitatori auctoritas tribuenda erit, quàm ut statum œconomicum huiusmodi Communitarum diligenter scrutetur, & quidquid circa ipsa cognoverit, & animadversione dignum censuerit, scripto adnotatum, & apte digestum, ad ipsam Congregationem referat; hæc autem, omnibus maturè perpensis, opportunas quasque resolutiones capiet, eaque Decreta edet, quæ ad earundem Communitarum levamen, & utilitatem, seu ad œconomici illarum Regiminis reformationem, magis expedire in Domino judicabit.

Omnia demum majoris momenti a Congregatione Generali in arbitrio pendant.

§. 11. Denique quidquid majoris momenti, ad providam, rectamque dictarum Communitarum & Universitarum, earumque honorum administrationem, statuendum pro tempore occurret, omniaque negotia œconomica, quæ juxta communem prudentem æstimationem, inter graviora recenseri possunt; ejusdem Congregationis Generalis judicio & auctoritati subjicimus & private reservamus.

De officio Prælatorum Pontentium.

§. 12. Quæ quoniam præcipua Prælatorum Pontentium opera ac diligentia præparari, & explanari debent, ut jam de horum officiis numeribusque agamus, hoc primum volumus atque statuimus, ut sublata præfenti, quæ inter ipsos obtinet, Provinciarum, Civitatum, atque Locorum divisione, nova partitio fiat omnium Ditionis Ecclesiasticæ Communitarum & Universitarum eidem Congregationi subjectarum, in duodecim portiones, quarum unaquæque conterminas Civitates & Communitates contineat unius ejusdemque Regionis, seu Tractus prædictæ Ditionis, servatâ, quantum fieri poterit, civili Provinciarum divisione, & congrua inter ipsas portiones æqualitate; singulæ autem portiones huiusmodi singulis Pontentibus assignentur, ut unusquisque eorum circa œconomica negotia Civitatum, Terrarum, atque Locorum in designata sibi Provincia seu Portione existentium peculiariter occupetur, non solum prout hæcenus ab ipsis Pontentibus fieri consuevit, sed etiam in aliis rebus, quæ Nos per præfentes iidem committimus & demandamus.

Nova inter eos Provinciarum divisio fiat.

Revisio Tabellæ cujusque Communitaris fiat a Prælo Pontente cum Ratiocinatore Communitarum.

§. 13. Volumus nimirum, ut singularum Communitarum Tabellæ, quarum omnium revisionis onus hucusque a solo prædictæ Congregationis Secretario, una cum ejusdem Ratiocinatore sustinebatur, in posterum ab eo Pontente, una cum Ratiocinatore huiusmodi, revideantur & examinentur, in cujus respectivè Districtu, seu Pontentia, aut Divisione, Communitates ipsæ continebuntur; ita videlicet, ut quæcumque ab ipsis notatu digna observabuntur, quæque Decreta super ipsis efformanda judicabunt, omnia referant ad Congregationem particularem, cujus erit rem totam communi suffragio definire, aut, juxta negotii gravitatem, ad Congregationis Generalis judicium deferre. Ut autem ab omnibus & singulis Communitatibus Tabellæ huiusmodi debitis temporibus transmittantur, utque Decreta super ipsis condita, aliaque per dictam Congregationem edita & promulgata, debitæ executioni demandentur, in eorundem Pontentium cura & diligentia præcipuè positum erit; quibus idcirco injungimus, ut frequentibus Litteris ad Civitatum & Locorum Rectores & Magistratus, ubi opus fuerit, conscriptis, de prædictis omnibus certio-

Decretorum executio a Pontentibus promoveatur.

res fieri curent, & siquæ Communitates in Tabellarum transmissione contumaciter morosæ fuerint, siquæ impedimenta generalium Legum observationi, aut peculiarium Decretorum implemento alicubi obstat, & præsertim si Locorum Dominos, seu Barones, ab onerum Cameralium, aliorumque ipsis incumbentium solutione indebitè se eximere compererint, hæc omnia, etiam nemine recurrente, & ex officio, ad eisdem Congregationis Particularis notitiam perferre, vel ei in memoriam revocare non omitant: Præterea eidem perpendendum exponant statum œconomicum earum Communitarum, quæ vel esse alieno, vel annuis dispendiis ultra vires premuntur, vel redditibus & proventibus supra expensarum necessitatem abundant, ut illarum respectivè levamini, aut majori utilitati opportunè provideri valeat. Cum autem definitivæ resolutiones quoad complura ex huiusmodi negotiis, in Generali demum Congregatione, ut supra statuimus, capiendæ sint, hinc maxime opportunum censemus, ut singuli Pontentes prædicti, audita super negotiis a se propositis dictæ Congregationis Particularis sententia, eandem in scriptis redigant, & ad Cardinales in proxima Generali Congregatione suffragium laturos, pro eorum animi instructione, tempestivè transmittant: Super quorum omnium implemento Nos Cardinali pro tempore ejusdem Congregationis Præfecto diligenter advigilandum injungimus, & expressè demandamus.

§. 14. Cæterum quum nonnulli redditus, ac proventus, ex diversis Romanorum Pontificum concessionibus, ejusdem Congregationis administrationi commissi fuerint, iidemque, prout etiam Capitalia quædam ex ipsis comparata, eorumque fructus, sub prædicti Cardinalis Præfecti directione, partim in emolumenta Officialium & Ministrorum ipsius Congregationis pro omnium Communitarum utilitate laborantium, nec non eorum, qui singularum Civitatum, Terrarum, atque Locorum Agentes, seu negotiorum Gestores appellantur, partim in earundem Communitarum levamen & commoda, diligenter & provide impendi consueverint: Nos eidem Cardinali Præfecto eandem curam, & directionis auctoritatem confirmamus: Decernentes, huiusmodi summas in eas tantummodo causas erogari debere, pro quibus in primæva earum constitutione & assignatione destinatae fuerunt; nisi aliter a Nobis, & Successoribus Nostriis dispositum, & in singulis occurrentibus casibus per specialia Chirographa demandatum fuerit; Officia verò dictorum Agentium, seu negotiorum Gestorum, quum primum illa, per ea nunc obtinentium cessum, aut decessum, vacare contigerit, a singulis respectivè Civitatibus, & Communitatibus, cum iidem tamen emolumentis, & non aliis, in personas sibi benevolitas conferenda esse; Ac demum Taxam super Communitatibus intra districtum Urbis consistentibus impostam, pro Satellitum, seu *Birruviorum*, ut vocant *utensilis*, ad eam iterum quantitatem, prævio sæpèdictæ Congregationis Generalis examine, reducendam esse, quæ summam in id annuatim erogari solitam magnopere non excedat.

Certorum reddituum eura & administratio confirmatur Card. Præfecto, qui eos in destinatos usus erogat.

Agentes Communitarum earum arbitrio in posterum eligantur.

Reductio fiat Taxæ pro utensilibus Satellitum super Communitatibus Districtus Urbis impostæ.

§. 15. Reliquum est, ut ad judicariam potestatem ejusdem Congregationis, & ad illius exercendæ methodum, oculos convertamus. Quum enim huiusmodi auctoritas certis limitibus circumscripta, jam usque ab initio per dictum Paulum V. Prædecessorem, ut superius etiam innuimus, eidem tributa fuerit, & constans sequentium Pontificum mens fuisse dignoscatur, ut præstituti limites huiusmodi ab illa, seu a Judicibus ab ea deputatis, minime transcenderent, ut ex Decretis & Reformationibus per felices recordationis Prædecessores nostros Innocentium XI., & Innocentium XII.,

De judicaria Congregationis potestate.

Ea limitatur ad Causas in Constitutionibus Apostolicis expressas.

& per Nos ipsos editis aperte constat; nihilominus sepe evenisse accepimus, ut vel de consensu partium, vel ob præsentiam causarum connectionem, aliusve de causis, ipsa Congregatio, ejusque Cardinalis Præfectus, ac Secretarius, alique Prælati Ponentes, & Judices subdelegati, in controversiis illius pertinentiam & auctoritatem excedentibus, manus apposuerint, & in ipsis judicialiter, etiam ad sententiam, ejusque executionem processerint. Quod quum in recti ordinis & constituti Curie Nostræ siletatis perturbationem vergere dognoscatur, Nos dicta auctoritate Apostolica, & earundem presentium tenore, prædictas Pauli V., & Innocentii XI., ac Innocentii XII. Prædecessorum, Nostrasque Constitutiones & Reformationes iterum confirmantes & innovantes, eidem Congregationi, ejusque Præfecto, ac Secretario, & Ponentibus, aliisque Judicibus, si qui sint, ex illius delegatione jus quandocumque & ubicumque dicentibus, districte inhibemus, ne ullas alias causas civiles, criminales, aut mixtas, præter eas, quæ in dictis Constitutionibus & Reformationibus, ejusdem Congregationis cognitioni & judicio relinquuntur, quæque distinctius presentibus nostris Literis mox exprimentur, in prima, aut in qualibet ulteriori instantia cognoscendas aliter, seu in ipsis judicialiter quomodocumque procedere; etiam de consensu partium expresso aut tacito, aut prorogata jurisdictionis obtentu, sive ex eo, quod in ipsis agatur de interesse dictarum Communitatum activo, aut passivo, vel quod arctam connexionem habeant cum aliis causis coram ipsa Congregatione, ejusque Præfecto, aliisque Judicibus, legitime introductis, & actu pendentibus; multoque minus sper earum pertinentia decernere, ullatenus præsumant; Nos enim ex nunc nullum, irritum, & inane decernimus, quicquid in posterum in hujusmodi causis, contra præsentis Decreti Nostræ tenorem, per illam & illos actum, gestum, decretum, ac definitum, seu mandatum, & executum fuerit. Quocirca omnes & singulas hujusmodi causas sub aliquo capite ex inferius exprimentis non comprehendas, si quæ actu coram dicta Congregatione, ejusque Secretario, aut aliquo ex Ponentibus, aliisque Judicibus ab eadem delegatis, etiam de consensu partium, ut supra, introductæ sint, & pendere dignoscantur, quocumque in statu aut terminis (quos hic pro satis expressis haberi volumus) reperiantur, iisdem auctoritate & tenore, ab illa & illis avocamus, easque Judicibus competentibus respectivè in iisdem statu & terminis, cognoscendas, sineque debito terminandas committimus & delegamus.

Cum avocatione aliarum, & remissione ad Judices competentes.

Enumerantur genera causarum ad ipsam Congregationem spectantium.

I. Cause super executionibus onerum Cameralium & Communitativorum in Tabella descriptorum.

De concessione Manus Regie, ejusque prompta executione.

§. 16. Causæ autem, quas dictæ Congregationi, ac respectivè illius Præfecto, ac Secretario, & Ponentibus, aliisque Judicibus, ejusdem auctoritate, aut nomine, diversimode, ut infra, cognoscendas, definiendasque assignamus, sunt quæ sequuntur, videlicet.

§. 17. Primo: Illæ, in quibus pro parte quarumvis Communitatum & Universitatum eidem Congregationi subjectarum, aut Conductorum, & Appaltatorum ab ipsis causam habentium, agitur pro solutione onerum Cameralium, aut illorum, quæ Communitativa appellantur, in Tabella descriptorum, adversus eorum debitores quocumque. Et quoniam ad eos arctandos, & ad proventus hujusmodi pro parte dictarum Communitatum promptè exigendos, præfatus Clemens VIII. Prædecessor eidem Congregationi facultatem indulgit procedendi *Manu Regia*; Nos eandem facultatem ipsi presentium tenore confirmantes, volumus & præcipimus, quæcumque Mandata sub hujusmodi formula ab eadem Congregatione pro dictorum onerum solutionibus expediuntur, sine ulla tergiversatione, & gratis omnino, a competentibus Judicibus localibus subscribenda esse: nimirum a Judice Ecclesiastico, si contra Ecclesiasticas personas, aut Loca Pia agatur; a Laico autem, si contra Laicos concessa fuerint; & ad eorundem executionem procedi debere, non obstante quacumque inhibitione, cujusvis Judicis, aut Tribunalis, etiam ipsiusmet Congregationis Boni Regiminis, ejusve Præfecti, aut Secretarii, nisi signata fuerit manu nostra, seu pro tempore existentis Summi Pontificis, ejusve Auditoris; eidem verò Congregationi, illiusque Præfecto, aut Secretario duntaxat licitum fore, hujusmodi Debitorum recursus, aut appellationes in devolutivo admittere, postquam ab iis re ipsa solutum fuerit totum id, pro cuius exactione mandatum Manus Regie expletum fuit; decernentes, solam Pignorum oblationem, aut captionem, ad hunc effectum minime suffragari.

§. 18. Quod si debitor aliquis Privilegium alleget exemptionis, quo se contendat ab alicujus oneris solutione immunem esse debere; tunc, si Communitas in quasi possessione reperiatu exigendi onus illud ab hujusmodi præfatis Privilegiatis, nihil obstare volumus, quo minus supradicta ratione adversus eos procedatur ad executionem Manus Regiæ, quacumque inhibitione, appellatione, aut recurso postpositis; & reservata duntaxat præfati Privilegii verificatione, ejusque relevantiæ discussione, ad suum congruum Judicium Petitorium; quod quidem in prima instantia coram dictæ Congregationis Secretario, in gradu autem appellationis coram ipsa plena Congregatione, juxta privatam facultatem super his judicandi, per dictos Clementem VIII., & Paulum V. ipsi tributam, fieri debere decernimus. Si autem exigendi consuetudo & quasi possessio Communitati non assit, tunc adversus allegantem Exemptionis Privilegium nequaquam procedi volumus *Manu Regia*; sed ante omnia de Privilegii subsistentia & viribus coram Secretario dictæ Congregationis, ac etiam subinde, quatenus appellatum fuerit, coram eadem Congregatione Generali, servatis servandis, judicandum & pronuncandum fore decernimus. Et hæc eadem servari volumus, quoties super solutionibus hujusmodi onerum in Tabella descriptorum, inter Communitatem Loci Feudalis, & Dominum, seu Baronem ipsius Locis, controversia aliqua oriatur.

§. 19. II. Illas quoque Causas ad prædictam Congregationem, ejusque Præfectum, Secretarium, aliisque Judices ab ea deputandos spectare decernimus, in quibus ex parte earundem Communitatum, & Universitatum, seu Conductorum, & Appaltatorum ab illis jura sua defumentium, agitur adversus Debitores Canonum, Livellorum, seu fructuum, Census, aut Pensionum Domorum, aliorumve Prædiorum Urbanorum, aut Rusticorum, ac cæterarum omnium responsionum, & præstationum in supradicta Tabella descriptarum; contra quos pariter, quatenus Communitas in hujusmodi proventuum exigendorum possessione, seu quasi, esse dignoscatur, expedienda erit manus Regia, eaque subscribenda, & exequenda, prout supra; non obstantibus quorumvis Judicium, & Tribunalium, etiam ipsius Congregationis, seu illius Præfecti, aut Secretarii, inhibitionibus, præter præter signatas a Nobis & Successoribus Nostris, seu Nostro, & illorum Auditore pro tempore existente; Recursus autem & Appellationes in devolutivo duntaxat, post expletam

Ab illa Congregatione non aliter, nisi sub manu Regia, & ad eorundem executionem procedi debere, non obstante quacumque inhibitione, cujusvis Judicis, aut Tribunalis, etiam ipsiusmet Congregationis Boni Regiminis, ejusve Præfecti, aut Secretarii, nisi signata fuerit manu nostra, seu pro tempore existentis Summi Pontificis, ejusve Auditoris; eidem verò Congregationi, illiusque Præfecto, aut Secretario duntaxat licitum fore, hujusmodi Debitorum recursus, aut appellationes in devolutivo admittere, postquam ab iis re ipsa solutum fuerit totum id, pro cuius exactione mandatum Manus Regiæ expletum fuit; decernentes, solam Pignorum oblationem, aut captionem, ad hunc effectum minime suffragari.

Quando allegata exemptionis privilegia executionem suspendere valeant.

II. Cause super executionibus proventuum Communitatis in Tabella etiam descriptæ.

In his etiam proceditur *Manu Regia*, appellatione remota, quando Communitas esset in quasi possessione exigendi.

1753.

Aliis disceptanda erit Causa coram Iudice locali in prima instantia; & coram Congregatione in secunda.

Salva huic auctoritate reassumendi Causas post semel te pendentes.

Quo in casu praemissa non procedant.

III. Causae super naturam onerum Communitatibus solvendarum.

IV. Lites super electionibus Camerariorum, & Exactorum, aliorumque Ministrorum Communitatum.

V. Causae super locationibus Bonorum Communitatum,

solutionem, admitti poterunt. At ubi superioris temporis possessio Communitati non suffragetur, tunc, suspensa Manus Regiae expeditione & executione, petitio Communitatis, ejusque Appaltatoris in prima instantia coram Iudice Locali proponenda, & in gradu Appellationis dumtaxat ad praefatam Congregationem, ut inferius declarabimus, deferenda erit. Neque enim congruam reputamus, aut dicti Clementis VIII. Litteris & menti consentaneam, ut pro hujusmodi causis, & levioribus ut plurimum pecuniarum summis, ad Urbis Tribunalia in prima Instantia recurrere debeant universae Ditionis Ecclesiasticae Communitates: Quae tamen si a Iudicibus Localibus hujusmodi Causarum expeditionem intra sex mensium spatium obtinere nequiverint, tunc dictae Congregationis officium & auctoritatem recte implorabunt; dictique Praefectus, & Secretarius hujusmodi Causas coram praefatis Iudicibus pendentes etiam in prima instantia reassumere, & ad se advocatas cognoscere ac definire libere poterunt.

§. 20. Quae tamen ita in hoc secundo Causarum genere procedere volumus, & intelligenda esse declaramus, quatenus Communitas in Iudicio executivo agat adversus Personam & bona ipsius Debitoris, qui ad controversiam praestationis solutionem proprie tenetur; non autem contra Tertium per se non obligatum, quique ante executionem Manus Regiae, aut in actu ipsius executionis, Inhibitionem aliquam dotalem praesentet, aut satis notam alleget *Cantabellam Angeli* nuncupatam; Si quidem in his casibus, pro eo quod pertinet ad Bona, super quibus intentata erat executio, Iudicium Causae non ad Congregationem Boni Regiminis spectabit, sed ad Iudicem Inhibitionis, apud quem scilicet pro parte Communitatis instandum erit pro ipsius Inhibitionis moderatione; quemadmodum alias de anno millesimo septingentesimo decimo octavo per Epistolam Encyclicam ejusdem Congregationis declaratum fuit.

§. 21. III. Illud etiam Causarum genus ad praedictae Congregationis iudicium spectare discernimus, quod circa naturam onerum unicuique Communitati solvendarum non raro agitari contingit; an scilicet Cameralia, an vero Communitativa, seu mixta, sint, & censeri debeant. Quas quidem Causas, upote graviores, & de sui natura minime executivas, coram Secretario dictae Congregationis in prima Instantia, deinde vero in gradu appellationis apud plenam Congregationem disceptandas, ac definiendas fore statuimus.

§. 22. IV. Quaecumque Lites, & Controversiae inter dictarum Communitatum & Universitatum Homines exoriantur super electionibus & deputationibus Camerariorum, sive Exactorum, aut Depositariorum, aliorumque Administratorum pecuniae publicae, seu rei Frumentariae, vel Olei, aut aliorum generum, quae pro Populi victu, & sustentatione, aliisque necessitatibus, publico sumptu comparari contingat; Item illae, quae in redditionibus rationum hujusmodi Administratorum exurgere possunt, seu quum adversus eos agitur pro residuis ab eorum manibus recuperandis; Haec omnes, tanquam gravioris momenti, ad Secretarii praedictae Congregationis Iudicium in prima Instantia pertinebunt, in ulterioribus autem, ad plenam ipsam Congregationem. Quae etiam criminaliter procedere potest adversus praefatos Administratores, quatenus de dolo, aut fraude, vel falsitate, sufficientibus indicibus concurrentibus, arguantur.

§. 23. V. Denique ad eundem Secretarium in prima Instantia, & respectively ad plenam Congregationem in gradu appellationis, privative

deferri debebunt Causae & Lites super Locationibus Bonorum, atque Proventuum dictarum Communitatum, quicumque in praefata Tabella descripti habentur, inter Communitates Locatrices ex una, & Conductores, seu Appaltatores ex altera partibus, seu inter plures Oblatores, aut Conductores hinc inde, pro tempore vertentes; Prout etiam controversiae super praetensis conventarum responsonum atque Pensionum remissionibus, & defalcationibus, ab iisdem Conductoribus, & Appaltatoribus promotae, & promovendae; ea tamen servata lege, ut nulla exceptio defalcationis ex quolibet etiam privilegiato capite praetensa, iis suffragetur, ad effectum retardandi solutionem integram conventae summae, & executionem Manus Regiae, per quam ad hujusmodi solutionem ante omnia compelli debebant, juxta id, quod in citata Clementis VIII. Constitutione praescriptum legitur.

§. 24. Has & non alias Causas, Lites, & Controversias dum a praedicta Congregatione Boni Regiminis, ac respectively ab illius Praefecto, Secretario, Ponentibus, aliisque ab ea deputatis, judicialiter cognoscendas, definiendasque decernimus; ordinem quoque ac methodum in iis procedendi opportunè statuamus, oportet. Quoties itaque Causa aliqua a Iudice Locali, per expeditionem & executionem Manus Regiae, juxta praemissa, expedita fuerit, ac Debitor, post expletam solutionem, ut praefertur, reclamaverit, liberum ei erit ad praefati Secretarii iudicium in devolutivo provocare. Qui si Iudicatum de partibus sententia sua confirmaverit, idemque Debitor novam Commissionem a Congregatione Generali impetrare cupiat, non aliter audiendas erit, quam si a Cardinali Praefecto superefforiam obtinuerit ad effectum adeundi plenam ipsam Congregationem. Haec autem, quatenus Commissionem signandam existimet, eam dirigere debebit alicui ex Ponentibus, at semper cum clausula: *Parite iudicatio*. Si vero praedictus Secretarius in devolutivo pronuncians, Iudicatum de partibus revocet, Communitas autem a posteriori hujusmodi sententia appellationem interponat; tunc abique ulla superefforiam concessione, Causa ipsa principalis, per eum Ponentem, ad quem juxta divisionem superioris praescriptam pertinebit, in plena Congregatione proponenda erit; & quidquid per hanc super illius meritis iudicatum fuerit, id pro finali definitione habendum, servandum, & exequendum erit; absque eo quod ulterior ulla appellatio, aut Causae revisio, etiam in gradu restitutionis in integrum, admitti valeat.

§. 25. In iis autem Causis, quas supra diximus coram eodem Secretario in prima Instantia agitandas esse, si, postquam ab eo pronunciatum fuerit, aliqua ex Partibus appellationem interponendam duxerit, superefforiam prius obtinere debet a Cardinali Praefecto, ut plenam Congregationem adire possit; in qua non quidem de ipsa appellatione admittenda, aut rejicienda, seu de Commissionem signanda, agendum erit, sed super Causae meritis finaliter iudicandum, sublata quacumque ulteriori appellatione, seu Causae hujusmodi revisione, etiam in gradu restitutionis in integrum; Expedi enim in hujus generis Causis, quae ad oeconomicum regimen pertinent, brevissimum, quoad fieri poterit, litibus, & controversiis terminum praestituere.

§. 26. Ne autem hujusmodi Lites & Controversiae, sive activae, sive passivae, a Communitatibus, & Universitatibus temerè suscipiantur,

Praescribitur ordo & methodus in hujusmodi Causarum cursu servanda.

Quomodo concedenda sit Communitatibus licentia sustinendi & movendi lites.

plantur, aut cum earum inutili dispendio sustineantur, Nos sepedicto Cardinali Præfecto, seu alteri Cardinali illius vices pro tempore obeunti, committimus & mandamus, ut nullas lites hujusmodi inter quamcumque Communitatem, seu Universitatem ex una, & alias Communitates, sive Universitates, aut Hominum cœtus, privataeque personas, ex altera partibus, in quolibet Tribunali motas, atque movendas, publico sumptu agitari permittat, sine expressa licentia sua in scriptis concedenda; quam quidem ipse, pro suo prudenti arbitrio, ac de consilio Secretarii, & Ponentis respectivè, concedet quoad primam Instantiam, ac etiam quoad ultiores, ubi Communitas in prima, vel in proximè superiori Instantia, favorabilem sententiam, seu resolutionem obtinuerit: At si Communitas in prima, multoque magis, si etiam coram Judice secundæ Instantiæ, Causa ceciderit, tunc eidem, ut litem in gradu ulterioris appellationis prosequi valeat, non aliter licentiam impertiri debet, quam facta per Homines ejusdem Communitatis solemnibus obligatione, per quam ipsi, *uti singuli, & in solidum*, ad lites hujusmodi expensas, & ad relevandam Communitatem ab omni damno in casu contrariæ fortis, se validè obstringant.

Claufulæ
pro præmissis
firmate.

§. 27. Denique præsentis Litteras, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu in eorum aliquo jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, etiam specificæ & individua mentione, & expressione digni, eisdem non consenserint, aut ex alia quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensus, alioque quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali, & substantiali defectu, notari, impugnari, infringi, in controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas apertionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari nullatenus posse; sed semper, & perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere debere, & ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari decernimus.

Aliter judicari prohibetur.

§. 28. Sicque, & non aliter per eandem Congregationem, ejusque Præfectum, ac Ponentes, & Secretarium, aliosque Judices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate, præeminentia, aut potestate fungentes & functiones, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, aliosque S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiti debere: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrariis.

§. 29. Non obstantibus, quatenus opus sit, dictorum Sixti V., Clementis VIII., & Pauli V., super unius & alterius Congregationis erectione, & facultatibus, Nostraque, & Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis Constitutionibus & Ordinationibus, necnon quarumcumque Causarum & Litem pendentia in quocumque statu & terminis; dictæque Congregationis, etiam confirmatione Apostolica, seu qualibet firmitate alia roboratis usibus, stilis, & consuetudinibus, etiam antiquis, & immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apostolicis, eidem Congregationi, ejusque Præfecto, & Officialibus, necnon cuilibet ex Communitatibus, & Universitatibus Ditionis

prædictæ, earumque Hominibus, seu peculiaribus Personis, sub quibuscumque formis & verborum tenoribus, clausulis, & decretis, in contrarium præmissorum forsan concessis, ac pluries confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam, pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua mentio habenda esset, tenores hujusmodi pro præsentibus insertis habentes, Motu, scientia, & potestatis plenitudine præfatis, hac vice duntaxat, & ad præmissorum effectum, illis aliis in suo robore permanentibus, amplissimè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 30. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrorum Decretorum, Statutorum, mandatorum, avocationis, remissionis, commissionis, declarationum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio, Kalendis Octobris, Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

Sanctio
pontificalis.

Dat. Pont.
Anno XIV.
die prima
Octobr. 1753.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA

De Curia J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco + Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 26. Novembris 1753.

Tribunali Auditoris Generalis Cameræ Apostolicæ adduntur duo Prælati Assessores in Causis Criminalibus definiendis, certa que methodus in hujusmodi judiciis coram ipso A. C. instituendis, prosequendis, & absolvendis firmatur.

XXVI.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

*Servus Servorum Dei. Ad perpetuam
rei memoriam.*

AD coercenda delinquentium flagitia Nos sedulo intendere cogit Supremi Legislatoris Officium, quo & temporali Ditioni Apostolicæ Sedis Dominio subiectæ, & spirituali Gubernio Catholicæ Ecclesiæ toto Terrarum Orbe diffuse, ex juribus Beati Petri Apostolorum Principis, Dei ordinatione, præsidemus. Quam enim sperandum non sit, communis corruptionis vitia, quæque ex iis sæpè prodeunt facinora & crimina, ab hominum universitate penitus tolli posse; necesse est, iis, qui in Leges peccant, statutas Legibus poenas, ratione duce, sapienter infringere; ut vel earum salubri rigore emendati, (quod magis cupimus,) ad justitiæ cultum revocentur; vel saltem ulterius delinquendi facultate privati, a perturbando Societatis ordine desistant, & cæteris exemplo sint, ne sanctissimarum Legum instituta violare liberum sibi putent, aut impune fore confidant. Quam in rem, quam paucis ante annis, ad optimum hujus Almar Urbis, ejusque Districtus regimen stabiendum, plura præscriperimus in Tribunali

Justitiæ
coercitivæ
exercitium
in
omni
Gubernio
necessarium.